

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI

Human Rights Foundation of Turkey
Mithatpaşa Cad. 49/11 6. Kat Kızılay/Ankara
Tel: +90 312 310 6636 Fax: +90 312 310 6463
e-mail: tihv@tihv.org.tr www.tihv.org.tr

11-25 ARALIK 2015 TARİHLERİ ARASINDA SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI VE SİVİLLERE YÖNELİK YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

26.12.2015

16 Ağustos 2015 tarihinden bu yana başta Diyarbakır, Şırnak, Mardin ve Hakkâri olmak üzere toplam 7 ildeki, en az 17 ilçede, resmi olarak tespit edilebilen 56 süresiz ve gün boyu sokağa çıkma yasağı ilanı gerçekleşmiştir. Bu yasaklar süresince insanların en temel yaşam ve sağlık hakları ihlal edilmiş olup TIHV Dokümantasyon Merkezi verilerine göre en az 124 sivil sadece resmi sokağa çıkma yasağı ilanı olan zaman dilimleri içerisinde bu bölgelerde yaşamlarını yitirmiştir.

11 Aralık 2015 tarihinde Diyarbakır'ın (17 saatlik bir aranın ardından yeniden) **Sur** ve Mardin'in **Dargeçit** ve ardından 14 Aralık 2015 tarihinde Şırnak'ın **Cizre**, **Silopi** ve yine Mardin'in **Nusaybin** (24 Aralık itibariyle sona erdirilmiştir) ilçelerinde ilan edilen ve bugün hâlâ sürmekte olan sokağa çıkma yasaklarında ise; yani son 2 hafta içerisinde, 41 sivil öldürülmüş (7'si çocuk, 1'i ateşli silahla vurulma sonucu anne karnında ölüm ve 8'i kadın) ve en az 41 sivil yaralanmıştır (14'ü çocuk, 8'i kadın).

Tanıklarca beyan edilen ölüm biçimlerine göre ise en az 15 kişi kendi evlerinin sınırları içerisindeyken, açılan ateş veya tanklardan atılan top mermilerinin evlerine isabet etmesi sonucu yaşamlarını yitirmiştir.

Yeter!

İNSANLAR ÖLMESİN! Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın bugün söyleyebileceği bir başka söz yoktur. Herkesin kuvvetle sadece bunu dillendirmesi gerekir.

İNSANLAR ÖLMESİN!

DİYARBAKIR – SUR

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde (2014 nüfus sayımına göre 121,75 kişi yaşıyor) daha önce 5 kez sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş olup, bunlardan en uzununu 9 gün sürmüş ve 6 sivil (2'si çocuk) yaşamını yitirmiştir.

Bunlardan, 2 Aralık 2015 günü saat 05:00'te ilan edilen ve 9 gün süren 5. sokağa çıkma yasağına 10 Aralık 2015 günü saat 23:00'da ara verilmiş, sadece 17 saat sonrasında, 11 Aralık 2015 günü saat 16:00'da 6. kez ilan edilen sokağa çıkma yasağı ise bugün hâlâ sürmektedir. (Yani insanlar yaklaşık 24 gündür yasak altında yaşamaktadır.)

Bu süreçte 5 sivil hayatını kaybetmiş (2'si çocuk), en az 7 sivil yaralanmıştır (3'ü çocuk 3'ü kadın):

- 14 Aralık 2015 tarihinde, operasyonlar sırasında açılan ateş nedeniyle **Ayşe Aytekin (69)** bacağından vurularak yaralandı.
- Sur'da süren sokağa çıkma yasağını protesto etmek için 14 Aralık 2015'te Diyarbakır'ın bir diğer ilçesi Bağlar'da Koşuyolu Parkı yakınlarında toplanan halka polisin ateş açması sonucu **Şerdil Cengiz (21)** ve **Şiyar Salman (18)** vurularak öldürüldü.
- 16 Aralık 2015 tarihinde, sokağa çıkma yasağının ve operasyonların olmadığı Diyarbakır'ın Bağlar İlçesi'ne bağlı Kaynartepe Mahallesi'ni abluka altına alan güvenlik güçleri, **Muhammet Aktagan'ı (27)** vurarak ağır yaraladı.
- 18 Aralık 2015 tarihinde, güvenlik güçlerinin sokak aralarında açtığı ateş nedeniyle **M. (13-erkek)** adlı çocuk ile 2 kadın yaralandı.
- 22 Aralık 2015 tarihinde, Sur'da süren sokağa çıkma yasağına karşı Diyarbakır kent merkezinde süren protestolar sırasında Seyrantepe Mahallesi'nde güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu göğsünden vurulan **Şiyar Baran (13)** hayatını kaybetti.
- 22 Aralık 2015 tarihinde, aynı yerde polisin açtığı ateş sonucu **S.K. (10-erkek)** bacağından yaralandı, **F.N. (16-erkek)** de karnına isabet eden kurşunla ağır yaralandı. N'nin hayatı tehlikesinin devam ettiği ve ameliyata alındığı öğrenildi.
- 22 Aralık 2015 tarihinde, güvenlik güçlerinin Sur ilçesindeki Hasırlı Mahallesi'nde açtığı ateş sonucu **Serhat Doğan (19)** yaşamını yitirdi.
- 23 Aralık 2015 tarihinde, güvenlik güçlerinin Hasırlı Mahallesi'nde açtığı ateş sonucu **Mesut Seviktek** vurularak yaşamını yitirdi.
- 23 Aralık 2015 tarihinde, Melik Ahmet Caddesi üzerinde çıkan çatışmalarda, güvenlik güçleri tarafından atılan gaz bombasının girdiği evde tek başına yaşayan astım hastası **Salih Baygın(70)** yaşamını yitirdi.

MARDİN – DARGEÇİT

Mardin'in Dargeçit ilçesinde (2014 nüfus sayımına göre: 28,621), daha önce 10-13 Ekim 2015 tarihleri arasında sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş olup, bu süreçte 1 çocuk yaşamını yitirmiştir.

11 Aralık 2015 günü saat 18:00 itibariyle Dargeçit'te ilan edilen 2. sokağa çıkma yasağı ise hâlâ sürmektedir.

Bu süreçte 3 sivil hayatını kaybetmiş (1'i kadın), en az 9 sivil (3'ü çocuk, 2'si kadın) yaralanmıştır:

- 13 Aralık 2015 tarihinde, güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu Safa Mahallesi'nde **Takyedin Oral** vurularak öldürüldü.
- 14 Aralık 2015 sabahı, Safa Mahallesi'nde güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu vurularak ağır yaralanan **M.A. (16-erkek)** yaklaşık 10 saat boyunca hastaneye kaldırılamadı. Yaralı çocuğu taşımaya çalışan **Hatice Gezginci (45)** ve **Sacide Gezginci (26)** de açılan ateş sonucu yaralandı. Sacide Gezginci'nin geçirdiği ameliyat sonucu sol kolunun kesildiği bildirildi.
- 18 Aralık 2015 tarihinde, güvenlik güçlerinin açtığı ateş nedeniyle **Abdullah İş (65)** vurularak yaralandı.
- 19 Aralık 2015 tarihinde, **C.Ç. (15-erkek)** Safa Mahallesi'nde güvenlik güçleri tarafından ayağından vurularak yaralandı.
- 23 Aralık 2015 tarihinde, güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu evinin önünde oynayan **M.T. (12-erkek)** vurularak yaralandı.
- Safa Mahallesi'nde bir evin yayılım ateşine tutulması sonucu evde bulunan **Necim Kılıç (67)** ve kızı **Sabahat Kılıç (28)** öldürüldü, aile fertlerinden 3 kişi de saldırıda yaralandı.

MARDİN – NUSAYBİN

Mardin'in Nusaybin ilçesinde (2014 nüfus sayımına göre: 116,068 kişi mevcut) daha önce 5 kez sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş olup, bunlardan en uzununu 14 gün sürmüş ve 18 sivil (2'si kadın, 1'i çocuk) yaşamını yitirmiştir.

14 Aralık 2015 günü saat 16:00'da 6. kez ilan edilen sokağa çıkma yasağına, 4 gün sonra, 18 Aralık 2015 günü saat 09:00 itibariyle 7 saatliğine ara verilmiş olup aynı gün saat 16:00'da ilan edilen 7. sokağa çıkma yasağı ise, 6 günün ardından, 24 Aralık 2015 günü saat 10:00'da kaldırılmıştır.

Bu süreçte 4 sivil (1'i kadın) hayatını kaybetmiş, en az 3 sivil (2'si de çocuk) yaralanmıştır:

- 16 Aralık 2015 tarihinde, operasyonlar sırasında açılan ateş sonucu Rojavalı olduğu belirtilen **Hüseyin Ahmet (22)** öldürüldü. Aynı saldırıda **İ.B. (12-erkek)** de ayağından vurularak yaralandı.
- 20 Aralık 2015 tarihinde, yasağın olmadığı Gırnavas Mahallesi'nde güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu **Emire Gök (39)** vurularak yaşamını yitirdi.
- 22 Aralık 2015 tarihinde, Fırat Mahallesi'nde güvenlik güçleri tarafından açılan ateş nedeniyle yaralanan **Medeni Orak (45)** ve **kimliği belirlenemeyen bir kişinin** güvenlik güçlerinin mahalleye ambulans girişini 4 saat süreyle engellemesi nedeniyle kan kaybından yaşamlarını yitirdikleri öğrenildi.
- 22 Aralık 2015 tarihinde, Devrim Mahallesi'ndeki evinin önünde oynayan **S.T. (12-erkek)** açılan ateş sonucu bacağından yaralandı.
- 22 Aralık 2015 tarihinde, Fırat Mahallesi'nde açılan ateş sonucu **Ömer Aydın (65)** elinden yaralandı.

ŞIRNAK – SİLOPİ

Şirnak'ın Silopi ilçesinde (2014 nüfus sayımına göre: 121,11) daha önce 7-9 Ekim 2015 tarihleri arasında sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

14 Aralık 2015 günü saat 23:00'da ilan edilen sokağa çıkma yasağı ise hâlâ sürmektedir.

Bu süreçte 12 sivil (2'si kadın, 4'ü çocuk) hayatını kaybetmiş, en az 7 sivil yaralanmıştır:

- 16 Aralık 2015 tarihinde, Başak Mahallesi'ndeki evi bomba atar mermisi ile vurulan **Hüseyin Güzel'in (70)** yaşadığı korku nedeniyle kalp krizi geçirerek hayatını kaybettiği belirtildi.
- 16 Aralık 2015 tarihinde, Başak ve Barbaros Mahallelerinde özel harekât timlerinin açtığı ateş sonucu **Hacı Yusuf (60)** adlı kişinin vurularak yaralandığı öğrenildi.
- 17 Aralık 2015 tarihinde, Barbaros Mahallesi'ndeki evine uzun süre ateş açılan **Yusuf Abi (80)** geçirdiği kalp krizi sonucu yaşamını yitirdi.
- 18 Aralık 2015 tarihinde, Nuh Mahallesi'ndeki bir eve top mermisi isabet etmesi nedeniyle **Reşit Eren (17)** ve **Axin Kanat (16)** adlı 2 çocuk göçük altında kalarak yaşamını yitirdi.
- 19 Aralık 2015 tarihinde, güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu Yeşiltepe Mahallesi'ndeki evinin önünde vurulan **İbrahim Bilgin (18)** hastaneye kaldırıldı ancak tüm müdahalelere rağmen yaşamını yitirdi.
- 19 Aralık 2015 tarihinde, güvenlik güçleri Nuh Mahallesi'nde **Şiyar Özbek'i (25)**, Başak Mahallesi'nde de **Süleyman Çoban'ı (70)** vurarak öldürdü.
- 19 Aralık 2015 tarihinde, Nuh Mahallesi'nin Cumhuriyet Sokağı'nda güvenlik güçleri tarafından zırhlı araçlardan açılan ateş sonucu **Taybet İnan (57)** hayatını kaybetti. Taybet İnan'ın yardımına koşmak isteyen kayın biraderi **Yusuf İnan (40)** da evinin bahçesinde vurularak kan kaybı sonucu yaşamını yitirdi. Daha sonra, eşinin cenazesini almak üzere sokağa çıkan **Halit İnan** da açılan ateş sonucu yaralandı. (NOT: Taybet İnan'ın cenazesi 7 gün boyunca Cumhuriyet Sokağı'nda kaldı, ancak 25 Aralık 2015 günü morga götürülmesine izin verildi.)
- 19 Aralık 2015 tarihinde, Barbaros Mahallesi'ndeki evine bomba atar mermisi isabet etmesi sonucu **Mahmut Erdoğan'ın (50)** ayağından yaralandığı öğrenildi.
- 20 Aralık 2015 tarihinde, zihinsel engelli olduğu belirtilen **Egit Kaçar (22)**, Başak Mahallesi'nde güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu yaralandı.
- 20 Aralık 2015 tarihinde, Cudi Mahallesi'ndeki evinin damına çıkan **Ayşe Buruntekin (40)** güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu vurularak öldürüldü.

- 21 Aralık 2015 tarihinde, Karşıyaka Mahallesi'ndeki evine top mermisi isabet etmesi sonucu kafasına isabet eden şarapnel parçasıyla yaralanan **Mehmet Mete Kutluk (11)** isimli çocuk hayatını kaybetti.
- 21 Aralık 2015 tarihinde, Nuh Mahallesi'ndeki evinin bahçesinde bulunan tuvalete giden **Ömer Sayan (70)** güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu yaşamını yitirdi.
- 21 Aralık 2015 tarihinde, kardeşine ait Karşıyaka Mahallesi'ndeki eve top mermisinin isabet etmesi sonucu çıkan yangını söndürmek için eve ulaşmaya çalışan **Yusuf Nas'ın (55)** güvenlik güçlerinin açtığı ateş nedeniyle yaralandığı öğrenildi.
- 22 Aralık 2015 tarihinde, Nuh Mahallesi'ne açılan ateş sonucu **Mahmut Oruç (28)** göğsünden, **Cindi Algur (45)** sırtından ve soyadı öğrenilemeyen **Halit** adlı kişi de ayağından yaralandı.

ŞIRNAK – CİZRE

Şirnak'ın Cizre ilçesinde (2014 nüfus sayımına göre: 132,857) daha önce 4 kez sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş olup, bunlardan en uzununu 8 gün sürmüştü ve 23 sivil (7'si çocuk, 4'ü kadın) yaşamını yitirmiştir.

14 Aralık 2015 günü saat 23:00'da 5. kez ilan edilen sokağa çıkma yasağı ise hâlâ sürmektedir.

Bu süreçte 18 sivil hayatını kaybetmiş (4'ü kadın, 1'i çocuk, ayrıca 1 ölüm de anne karnında vurulan 7 aylık bir bebektir), 15 sivil (3'ü kadın, 6'sı çocuk) yaralanmıştır:

- 15 Aralık 2015 tarihinde, Yafes Caddesi üzerinden Konak Mahallesi'ne geçmeye çalışan **M.E. (15)** adlı çocuk açılan ateş sonucu kafasına isabet eden kurşunla yaralanarak yoğun bakıma alındı.
- 15 Aralık 2015 tarihinde, Cudi Mahallesi'nde insanların evlerinden gürültü eylemi yaptıkları sırada **F.T (15)** adlı çocuk güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu kafasından yaralandı.
- 16 Aralık 2015 tarihinde, evinin bahçesinde güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu yaralanan **İsmail Acay'ın (23)** Şirnak Devlet Hastanesi'ne kaldırıldıktan sonra "kuvvetli suç" şüphesiyle tutuklandığı öğrenildi.
- 16 Aralık 2015 tarihinde, Cudi Mahallesi'ndeki evinin çatısındaki su deposuna çıkan **Mevlüt Şimşek (21)** güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu kalçasından yaralandı.
- 16 Aralık 2015 tarihinde, Cudi Mahallesi'nde evinin bahçesine çıkan **Hediye Şen (30)** güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu vurularak öldürüldü.
- 17 Aralık 2015 tarihinde, Cudi Mahallesi'ndeki evine gittiği belirtilen **Doğan Aslan (24)** açılan ateş sonucu sırtından vurularak yaşamını yitirdi.
- 17 Aralık 2015 tarihinde, yine Cudi Mahallesi'nde güvenlik güçlerince açıldığı belirtilen ateş sonucu karnından vurulan **Osman Emcür'ün (75)** ağır yaralandığı fakat ambulansın mahalleye girişine izin verilmediği bildirildi.
- 17 Aralık 2015 tarihinde, Yafes Mahallesi'nde açılan ateş sonucu **D.Y (14-erkek)** yaralandı.
- 18 Aralık 2015 tarihinde, Cudi Mahallesi'ndeki evinin bahçesinde oynayan, soyadı öğrenilemeyen **A. (11-erkek)** adlı çocuk güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu ayağından yaralandı.
- 18 Aralık 2015 tarihinde, güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu ağır yaralan belediye çalışanı **İrfan Uysal (29)'ın** geçirdiği ameliyat sonucu sol kolunun kesildiği bildirildi.

- 18 Aralık 2015 tarihinde, tankların Sur Mahallesi'ne top atışı yaptığı sırada bir eve isabet eden top mermisi nedeniyle **İbrahim Akan (15)** yaşamını yitirdi. Aynı evde bulunan soyadı öğrenilemeyen **K.** adlı çocuk ve **Kadir Çömlek (21)** de yaralandı.
- 19 Aralık 2015 tarihinde, Cudi Mahallesi'ndeki operasyonlar sırasında güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu **Selahattin Bozkurt (70)** vurularak yaşamını yitirdi.
- 19 Aralık 2015 tarihinde PTT'ye ait kargo aracını kullanan **Yılmaz Erz (42)** Yafes Mahallesi'nde vurularak yaşamını yitirdi.
- 19 Aralık 2015 tarihinde tankların Cudi Mahallesi'ne yaptığı top atışları nedeniyle **Lütfü Aksoy (25)** ağır şekilde yaralandı. Aksoy, 23 Aralık 2015 tarihinde hastanede yaşamını yitirdi.
- 20 Aralık 2015 tarihinde, Cudi Mahallesi'ne düzenlenen operasyon sırasında **Zeynep Yılmaz (40)** güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu yaşamını yitirdi. Aynı operasyonda **Y.S. (1-erkek)** adlı bir bebek de sırtından vurularak yaralandı.
- 20 Aralık 2015 tarihinde güvenlik güçlerinin Nur Mahallesi'nde açtığı ateş sonucu karnından vurularak ağır yaralanan **7 aylık hamile Güler Yanalak'ın (32)** yoğun bakım ünitesinde tutulduğu fakat **karnındaki bebeğin** öldüğü öğrenildi.
- 20 Aralık 2015 tarihinde Cudi Mahallesi'nde **Hediye Çete (35)** evinin bahçesinde göğsünden vurularak yaralandı. İlk müdahalesi komşuları tarafından yapılan kadının hastaneye kaldırılmasına izin verilmediği bildirildi.
- 20 Aralık 2015 tarihinde, yine Cudi Mahallesi'nde **H.T. (17-kadın)** kolundan vurularak yaralandı. H.T.'nin de hastaneye kaldırılmasına güvenlik güçlerinin engel olduğu bildirildi.
- 21 Aralık 2015 tarihinde, güvenlik güçlerinin mahallelere ve evlere açtığı ateş sırasında **Cahide Çıkal'ın (35)** vurularak öldürüldüğü öğrenildi.
- 22 Aralık 2015 tarihinde, Nuh Mahallesi'ndeki evine top mermisi isabet eden **Doğan İşçi/İşi (32)** vücuduna isabet eden şarapnel parçasıyla; **Mehmet Tekin (35)** de polisin açtığı ateş sonucu vurularak yaşamını yitirdi.
- 22 Aralık 2015 tarihinde, Cudi Mahallesi'nde güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu başından vurulan **Mehmet Saçan (38)** yaşamını yitirdi.
- 22 Aralık tarihinde, Cudi Mahallesi'ndeki evinin yakınına isabet eden top atışları sonucu kalp krizi geçiren **Emine Duman'ın (75)** yaşamını yitirdiği öğrenildi.
- 23 Aralık 2015 tarihinde, Nur Mahallesi'ndeki bir fabrika yakınlarında **Azime Aşan (59)** keskin nişancıların açtığı ateş sonucu yaşamını yitirdi.
- 23 Aralık 2015 tarihinde, Sur Mahallesi'nde ise özel harekât polislerinin açtığı ateş sonucu **Dikran Sayaca** yaşamını yitirdi.

- 22 Aralık 2015 gecesi, **Adile Karaduman'ın (55)** evinin kapısı önüdeyken polislerin açtığı ateş sonucu yaralandığı öğrenildi.
- 24 Aralık 2015 tarihinde, Cudi Mahallesi'ndeki evine top mermisi isabet eden **Ferdi Kalkan (20)** yaşamını yitirdi.
- 24 Aralık 2015 tarihinde, Yafes mahallesinde güvenlik güçleri tarafından açılan ateş sonucu yaralanan **Abdulmecit Yanık (27)** ve **Hacı Özdal** hastaneye kaldırılamadıkları için saatler sonra yaşamlarını yitirdi.

NOT: Bu bilgi notunda "güvenlik güçleri" olarak anılan yapılar; Emniyet Terörle Mücadele Birimleri, Polis Özel Harekat Birimleri (PÖH), Jandarma Özel Harekat Birimleri (JÖH), Askeri Birlikler, Çevik Kuvvet Ekipleri ile; JİTEM, Esedullah, Hançer Timi olarak kendilerince ve bölgedeki halkça anılan güçlerdir.